Lapvég

Érettségiznek a diákok. Ülnek megszeppenve a nagy kamaszok, akarom mondani a komor felnőttek, akiket még pár órára a padba kényszerít a kíméletlen sors. Sápadtak, álmosak, fáradtak, kedvetlenek. Rágják a tolluk végét, tintás kezüket beletörlik a fehér blúzokba. A fekete szoknyába véletlenül sem – az olyan kézenfekvő lenne.

Az elnök, ki előbb a nagy pillanatról, a sorsról és a múltról beszélt, most álmosan simogatja a szakállát, a térképeket bámulja, a csontvázat és a kitakart izomzatú embermakettet szemközt. A tanárok fürkészik leendő áldozataikat, ez-az eszükbe jut, volt, nem volt, történt, nem történt meg. Az fog lezajlani, ami mindig, a diák felel, a tanár kérdez, néha a saját kérdését megválaszolni kénytelen, osztályoz, dühöng, mosolyog.

Csak az eleje ne lenne olyan nehéz – a tanárnak! Amikor az igazgatói szobából elindul az a pár ember, aki majd az akciót lefolytatja. Némán halad a pár felnőtt ember, az a pár beavatott, aki. Óhatatlanul a gyermekkori disznóvágások jutnak az eszembe. Az ólban vár az állat, mi bent ülünk, akik majd az akciót lefolytatjuk, a fűtött konyhában, pálinkát iszunk és forraltbort iszunk és vicceket mesélünk egymásnak, míg a sarokban egymás mellé fekszenek a különbözó méretű, fényes kések. Mi tudjuk, hogy le fogjuk bírni az állatokat, mert mi erősek vagyunk, és magabiztosak is, mert nekünk van kiosztva a szerep.

És csak megy a pár ember, mert nekik is ki van a szerep osztva. Férfiasan, majdnem peckesen. Az áldozat pedig egy teremben vár, némán, elmerülten.

Meg még a kivégzőosztag jár a fejemben ilyenkor. A néhány ember, akinek az a dolga, hogy végezzen az arra kijelölt személyekkel. Így vagy úgy. Függetlenül attól, ártatlanok-e, vagy bűnösök. Magabiztosan, ahogy kell, élve a kapott hatalommal. A tudás is hatalom, ugye?

Ülnek a diákok, sorsukra várva, szomorkásan, magányosan ülnek. Szemben velük az osztag, a böllérhad, hívjuk őket eufemisztikusan tanároknak. Érettségi vizsga. S felhangzik az elkerülhetetlen, rettenetes mondat: Kérem, az első jelölt kezdje meg a feleletét!

ZALÁN TIBOR